

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Eksperčių straipsniai – tikras aruodas plėtoti andragogines kompetencijas

Domitės suaugusiųjų švietimo aktualijomis? Esate reikiamoje vietoje. Pateiksiu savotišką suaugusiųjų švietimo ir mokymo(si) aktualijų nuotrauką: susistemintą geriausių 2018 m. „Epale“ eksperčių straipsnių apžvalgą, kurioje rasite Lietuvos ir užsienio suaugusiųjų švietėjų gerųjų praktikų, inovacijų, metodų, įrankių, įkvepiančių istorijų ir receptų kaip tapti sėkmingu andragogu.

Viliuosi, kad tai padės jums dideliame aktualijų sraute nepraleisti svarbių detalių, kurios sustiprins jūsų pasitikėjimą ir andragoginius gebėjimus, taupys brangų laiką ir kurs pridėtinę vertę mokytojams ir besimokantiejiems.

Sėkmingi andragogai

Aktualijų nuotraukos centre ypatingi žmonės nusipelnę suaugusiųjų švietimui. Kas jie? „Epale“ ekspertė dr. Elena Trepulė pateikia seriją straipsnių, skirtų raktinėms asmenybėms suaugusiųjų švietime. Apžvalgoje rasite nuorodas į straipsnius apie Grundtvig, Lindeman, Houle, Knowles, Freire, Mezirow, Tough, Kolb ir Jarvis. Plačiau apie tai straipsnyje [„Raktinės asmenybės andragogikoje“](#).

Nuotraukoje Arūnas Bėkšta veda mokymus

Išskirtinė vieta skiriama Malcolm Knowles, JAV dvidešimtojo amžiaus antrosios pusės suaugusiųjų švietimo figūrai, dar vadinamam andragogikos apaštalu. Jo išskirtinius nuopelnus atrasite Elenos Trepulės straipsnyje [Malcolm Knowles – andragogikos pradininkas](#).

„Epale“ ekspertė Inga Jagelavičiūtė tinklaraštyje kalbina suaugusiųjų švietimo ekspertą Arūną Bėkštą, kuris dalijasi įžvalgomis apie suaugusiųjų švietimo aktualijas ir pateikia receptą, kaip tapti sėkmingu andragogu. Daugiau: [Mūsų lyderiai. Interviu su Arūnu Bėkšta](#).

Pagalba įsivertinant žinias ir kompetencijas

„Epale“ ekspertė dr. Vilija Lukošūnienė straipsnyje [„Mokate mokytis? Pasidomėkite, ar tikrai!“](#) pristato džiugią naujieną: tinklalapį „Įkvepiantis mokėjimo mokytis patarėjas“, kuriame

„Epale“

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

galima įsivertinti mokėjimo mokytis gebėjimus ir gauti rekomendacijas, kaip juos tobulinti. Ši instrumentą kviečia naudoti mokytojus bei dėstytojus, siekiančius, kad jų mokiniai ir studentai ugdytūsi mokėjimą mokytis. Straipsnyje mokytojams pateikiame daugiau informacijos apie mokėjimą mokytis, kai kuriuos šaltinius ir mokytojų mokymo, kaip naudotis šiuo instrumentu, medžiagą. Išbandykite šį [iRankj](#).

Kokias kompetencijas ar gebėjimus turi jūsų besimokantieji, kad sėkmingai pasirinktų profesiją, įsivertinti padės „Epale“ ekspertės dr. Rasos Pocevčienės paruoštas pristatymas [„Ugdymas\(is\) karjerai kitaip“](#). Kaip teigia autorė, renkantis profesiją ar projektuojant karjerą, vis aktualesniu tampa suvokimas ir žinojimas, ne ką, t. y. kokią aukštąją mokyklą, kokią studijų programą esu baigęs, netgi ne ką studijavau ir ką mokiausi, o ko išmokau, ką žinau, ką galiu atlikti, padaryti, nuveikti. Pristatyme išsamiai parodomas algoritmas, kuris galėtų padėti susiorientuoti šiandienos veiklos pasaulyje ir kiek įmanoma efektyviau pasirinkti profesiją ar karjerą.

Nuo minties „šviesti žmones“, prie minties „padėti jiems mokytis“

Turbūt susipažinote su Knowles nuveiktais darbais ir prisimenate, kad jis atliko labai svarbų vaidmenį perorientuojant suaugusiųjų švietėjus nuo minties „šviesti žmones“, prie minties „padėti jiems mokytis“. Apie tai, kaip galima padėti mokytis suaugusiesiems šioje dalyje pateikiamos „Epale“ eksperčių įžvalgos.

Tinklaraštis [„Žaidimas kortomis arba „migranto kailyje“](#) „Epale“ platformoje susilaukė didelio susidomėjimo. Skaitytojai dėkojo „Epale“ ekspertei Aušrinei Česnulienei už pasidalintą vertingą patirtį, įdomų straipsnį, nes žaidimas yra vienas iš mokymo(si) metodų ir gana populiarus ne tik pedagogikoje, bet ir andragogikoje. Manau, kad išsamiai aprašytas metodas pravers jūsų darbo praktikoje.

„Epale“ ekspertė Inga Jagelavičiūtė pristato tinklaraštyje puikią iniciatyvą [„Apie daiktus, kurie kalba...“](#). Tai Vilniaus Gabrielės Petkevičaitės-Bitės suaugusiųjų mokymo centre vykusios vakaronės „Daiktai, kurie kalba“ rezultatas. Suaugusieji besimokantieji savo šeimos istorijas pristatė atsinešę įvairius daiktus, dėliodami nuotraukų koliažus, rašydami esė, laiškus ir kurdami filmukus. Kaip teigia tinklaraščio autorė, „svarbu rasti laiko, noro ir jėgų domėtis savo šeimos istorija, susitikti, kalbėti ir bendrauti su dar gyvais tos istorijos liudytojais, jų pasakojimus užrašyti, kurti savo šeimos genealoginius medžius. Nerasdami tam laiko dabar rizikuojame jį tiesiog paleisti. Prarasdami savo praeitį tampame tuštesni dabar ir skriaudžiame ateities kartas“.

„Epale“ ekspertės dr. Rasos Pocevičienės straipsnis [„Mokymos\(si\) metodai užsiėmimu pradžioje: kaip efektyviai suformuoti ir išjudinti grupę“](#) patars kaip užsiėmimo pradžioje sukurti

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

bendradarbiavimo, palaikymo, skatinimo, įgalinimo atmosferą, kuri leis besimokantiesiems lengviau užmegzti ryšius, greičiau pasijusti grupės nariais, įsitraukti emociškai bei intelektualiai konstruktyviau dalyvauti mokymuose ir pasiekti geresnių mokymosi rezultatų. Išsamiai skaitykite:

O minėtos ekspertės pristatymas [„G. Hofstede kultūrinės dimensijos ir jų raiška ugdymo\(si\) procese“](#) suteiks žinių apie tai, kas būdinga ir kaip realybėje reiškiasi G. Hofstede išskirtos kultūrinės galios, kolektyvizmo ar individualizmo; moteriškumo ar vyriškumo; neapibrėžtumo vengimo ir ilgalaikės ar trumpalaikės orientacijos dimensijos? Kokia yra šių dimensijų raiška mokymo(si) procese? Ką tai reiškia ugdytojui? Kaip jis turi organizuoti ugdymo(si) procesą, kad atliėtų skirtingų kultūrų ugdytinių poreikius.

Socialinės medijos leidžia suaugusiųjų švietėjams pratęsti mokymosi procesą už klasės ribų, tai yra besimokančiųjų mokymąsi organizuoti nuotoliniu būdu. Kokie socialinių medijų privalumai ir trūkumai, kuriant suaugusiųjų mokymosi aplinkas savo išvalgomis dalijasi „Epale“ ekspertė Julija Melnikova straipsnyje [„Advantages and disadvantages of social media as learning environment in adult education“](#).

Idėjos ne tik muziejinkams ir bibliotekininkams

Ypatingą dėmesį savo straipsniuose ekspertės skyrė muziejų ir bibliotekų edukacinių veiklų organizavimui suaugusiesiems. Siūlau paskaityti juos, jeigu ir nesate šios srities atstovas, nes tikrai rasite naudingų išvalgų, patarimų, kuriuos galima pritaikyti kasdieninėje veikloje, įveikiant mokymosi visą gyvenimą problematiką ir kylančius iššūkius.

Straipsnyje [„Suaugusiųjų įgalinimas dalyvauti muziejaus edukacinėje veikloje: teorinės išvalgos ir empiriniai duomenys“](#) „Epale“ ekspertė Julija Melnikova teoriškai atskleidžia edukacinės veiklos muziejuje valdymo tobulinimo galimybes darbo su suaugusiais aspektu. Taip pat pristato naudingą tyrimą apie suaugusiųjų įgalinimo dalyvauti muziejaus edukacinėje veikloje galimybes. Teorinė analizė parodė, kad suaugusiųjų įgalinimas dalyvauti edukacinėje veikloje muziejuose suprantamas dvejopai: pirma, kaip siekimas padidinti individo pasitikėjimą savimi, suteikiant jam reikalingą informaciją, išteklius, žinias, ir antra, kaip tinkamos aplinkos, kuri skatina individą plėtoti savo žinias ir kompetenciją, kūrimas, sudarant sąlygas laisvei ir atsakomybei reikšti.

„Epale“ ekspertė Laima Lapinienė atskleidžia bibliotekų reikšmę suaugusiųjų švietime ir įvairiapusę jų veiklą šioje srityje, pateikdama [nuorodas](#) net į 36 bibliotekų darbuotojų parengtus ir suaugusiųjų švietėjų portale „Epale“ publikuotus straipsnius. Jų tematika įvairi: valstybės atkūrimo

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

šimtmetis; bibliotekų darbuotojų patirtys iš užsienio; socialinė integracija; kultūrinis paveldas, skaitmeninės priemonės, inovacijos bibliotekose; kultūrinė edukacija ir pilietinės iniciatyvos.

Patirtys iš užsienio

Šioje dalyje pateiksiu „Epale“ eksperčių paruoštus mokymosi šaltinius, kurie pristato suaugusiųjų švietėjų patirtis užsienyje.

Austrijos pasirinkti suaugusiųjų įgūdžių tobulinimo keliai, iš kurių žemos kvalifikacijos suaugusieji turi galimybę rinktis pagal savo poreikius, įgūdžius, užimtumą ir įgyti pamatinius raštingumo ir mokėjimo skaičiuoti, skaitmeninius, kitus profesinius įgūdžius, pristatomi „Epale“ ekspertės Ritos Vargalytės straipsnyje [„Austrijos patirtis: kaip pasiekti ir įtraukti visus suaugusiuosius į mokymosi procesą“](#).

Leidinyje [„Mokymasis visą gyvenimą muziejuose. Europos patirties almanachas“](#), kurį iš vokiečių kalbos išvertė „Epale“ ekspertė dr. Vilija Lukošūnienė, rasite atsakymus į klausimus: kokie suaugusiųjų mokymosi ypatumai, kaip tie ypatumai atsiliepia suaugusių žmonių mokymuisi muziejuje? Į ką turi atsižvelgti muziejai, organizuodami suaugusiųjų mokymąsi. Koks skirtingų specifinių tikslinių grupių (šeimų, vaikų, jaunimo, vyresnio amžiaus žmonių, nuo muziejaus nutolusių asmenų grupių) požiūris į mokymąsi muziejuose? Gausu konkrečių pavyzdžių, kaip su minėtomis grupėmis dirbama įvairiuose Europos šalių muziejuose. Skaitytojai taip pat ras patarimų, kaip į muziejus pritraukti naujas tikslines grupes, kaip su jomis dirbti. Šis leidinys turėtų būti naudingas muziejų ir parodų darbuotojams bei kitiems meno ir kultūros sklaida per mokymąsi suinteresuotiems asmenims.

Naudokitės „Epale“ platformos išteklių centru!

Priklausomai nuo kiekvieno skaitytojo situacijos ir jo interesų, vieni „Epale“ eksperčių straipsniai galėjo sudominti labiau, kiti – mažiau. Galbūt neradote tam tikrų temų ar atsakymų į jus dominančius klausimus? Siūlau paskaityti dar vieną „Epale“ ekspertės Vilijos Lukošūnienės straipsnį [„Devyni tūkstančiai šaltinių laukia mūsų – atsiverskime ir skaitykime!“](#), kuriame rasite kelis būdus, kaip susirasti dominančiomis temomis šaltinius „Epale“ platformoje.

Savo patirtimi ir nuomone suaugusiųjų švietimo klausimais galite pasidalinti ir jūs. Čia rasite [4 žingsnių aprašymą](#) kaip tai padaryti. Pasidalinkite savo suaugusiųjų švietimo ir mokymo(si) aktualijų nuotrauka.

*Apžvalgą parengė „Epale“ ekspertė,
Telšių švietimo centro direktorė Rita Vargalytė*